

Referat Dansk Tegnsprogråd 13.05.2025 kl.13.00-16.00

Sted: Dansk Sprognævn, Adelgade 119B, 5400 Bogense

Dagsorden:

1. Godkendelse af dagsorden (Mads)
2. Godkendelse af referat fra rådsmødet 03.03.2025 (Mads)
3. Seminar i anledning af rådets 10 års-jubilæum (Mads)
4. Retningslinjer ift. sprogteknologi (Mads & Helle)
5. Ansættelse af ny medarbejder i afdelingen (Thomas)
6. Retningslinjer for indsamling af tegn for fagbegreber (Mads)
7. Beretning om ADT's virksomhed (Janne)
8. Ordbog over Dansk Tegnsprog (Tinne)
9. DTS Modersmåls-pris (Janne)
10. Resterende møder i 2025 (Mads)
11. Eventuelt

Deltagere: Mads Jonathan Pedersen (formand), Flemming Wang Jensen (rådsmedlem), Helle Skjoldan (rådsmedlem), Jens Luckenbach (rådsmedlem), Thomas Hestbæk Andersen (direktør for Dansk Sprognævn), Janne Boye Niemelä (medarbejder ved Afdeling for Dansk Tegnsprog) og Elisabeth Holm Hansen (medarbejder ved Afdeling for Dansk Tegnsprog).

Afbud: Tinne Lund (næstformand).

1. Godkendelse af dagsorden (Mads)

Sagsfremstilling: Ifølge forretningsordenen for Dansk Tegnsprogråd skal dagsordenen godkendes af rådet.

Kommentarer:

Ingen kommentarer til dagsordenen. Den blev herefter godkendt.

2. Godkendelse af referat fra rådsmødet 03.03.2025 (Mads)

Sagsfremstilling: Ifølge forretningsordenen for Dansk Tegnsprogråd skal referatet fra seneste møde endeligt godkendes af rådet, hvorefter det publiceres på Dansk Sprognævns hjemmeside.

Bilag 1: Referat Dansk tegnsprogråds møde 03.03.2025

Indstilling: Kan referatet godkendes?

Kommentarer:

Ingen kommentarer og referatet blev herefter godkendt.

3. Seminar i anledning af rådets 10 års-jubilæum (Mads)

Sagsfremstilling: Rådet besluttede på sidste møde at afholde et seminar mandag den 03.11.2025 kl. 12-17 inkl. frokost gerne på Københavns Universitet. Seminaret skal bestå af en række indledende oplæg om dansk tegnsprog de seneste 10 år. Derefter skal der være open space-sessioner med temaerne: *Sprogteknologi*, *Sprogkompetencevurdering* og *Forskning*.

Indstilling: Rådet bedes beslutte hvilke oplægsholdere det ønsker, og hvem der skal inviteres som deltagere.

Bilag 2: Invitation til jubilæumsseminar_udkast

Kommentarer:

Mads præciserede at rådet skal finde oplægsholdere og drøfte hvem der skal inviteres. Derudover skal formål med seminaret og det ønskede udbytte besluttet.

Janne supplerede med at dagsordenen skal matche rådets tanker og udkastet derfor skal kvalificeres.

Rådet udvekslede herefter ideer til mulige oplægsholdere indenfor hvert af de tre hovedtemaer. Derudover blev mulige lokationer for seminaret drøftet. Både Københavns Universitet og Handicaporganisationernes Hus blev nævnt som muligheder.

Spørgsmål om hvorvidt det skal koste noget at deltage i seminaret blev rejst. Da rådet ikke ønsker at afskære nogle af de potentielle deltagere, blev det besluttet at deltagelsen er gratis.

Beslutning:

Mads opsummerede at formatet med indledende oplæg efterfulgt af open space-sessioner fastholdes.

Mads har fået mandat til at gå videre med kontakt til navngivne oplægsholdere og til at afsøge to mulige lokationer for seminaret. Rådsmedlemmerne udarbejder en liste over hvem der skal inviteres som deltagere.

4. Retningslinjer ift. sprogteknologi (Mads & Helle)

Sagsfremstilling: Rådet drøftede på seneste møde afholdt den 03.03.2025 dets tanker om egentlige retningslinjer eller rådgivning og anbefalinger fra DTR ift. sprogteknologi. Mads og Helle ville arbejde videre med et skriftligt oplæg og præsentere status for rådsmedlemmerne.

Bilag 3: Sprogteknologi_Anbefalinger_2025_Mads

Indstilling: Rådet bedes tage stilling til oplægget og træffe beslutning om den videre proces.

Kommentarer:

Helle har trukket sig fra arbejdsgruppen pga. manglende faglighed indenfor det lingvistiske område.

Der blev herefter udtrykt tak for alle medlemmers bidrag til udkast til anbefalingerne.

Der blev rejst tvivl om udsagnet i teksten om, at DTS er mere varieret end dansk pga. manglende skriftsprog. Enighed i rådet om at fjerne afsnittet om sprogudvikling og dynamik for at undgå udokumenterede påstande.

Der blev anbefalet henvisning til DDL i forhold til avatar-brug og brugeroplevelse.

Et forslag om etablering af et centralt tegnregister (CTR) med udgangspunkt i Ordbog over Dansk Tegnsprog blev drøftet. Det blev her understreget at registeret bør bygge på erfaringer fra det centrale ordregister (COR).

Beslutning:

Anbefalingerne bliver publiceret med mindre rettelser på baggrund af rådets drøftelser.

5. Ansættelse af ny medarbejder i afdelingen (Thomas)

Sagsfremstilling: Som følge af at en medarbejder har fået bevilliget et års orlov pr. 01.01.2026 fra Dansk Sprognævn skal der ansættes en ny medarbejder i afdelingen. Thomas Hestbæk Andersen vil på mødet orientere nærmere om den proces.

Kommentarer:

Thomas orienterede om processen for ansættelse af ny medarbejder. Stillingen slås op ultimo juni som en tidsbegrænset stilling med opstart 01.10.2025. Ansættelsessamtaler forventes gennemført i august måned. Da afdelingen ikke bedriver forskning, men rådgiver og vejleder om dansk tegnsprog, samt sekretariatsbetjener DTR, åbner det op for et bredt ansøgerfelt.

Mads takkede for gennemgangen af den planlagte proces.

6. Retningslinjer for indsamling af tegn for fagbegreber (Mads)

Sagsfremstilling: Afdelingen præsenterede på 2. rådsmøde i 2024 den 22. maj emnet fagbegreber og idéen om at publicere tegnlister for forskellige emneområder på baggrund af flere henvendelser. Rådet bad afdelingen gå videre med udvikle af retningslinjer for oprettelse af tegnlister. Afdelingen har siden mødet præsenteret sine overvejelser på et internt fagligt seminar i august 2024, samt i en klumme bragt i Døvebladet december 2024. Rådet ønsker at genoptage emnet med henblik på at få udviklet egentlige retningslinjer.

Kommentarer:

Mads supplerede med at emnet er særligt relevant, da styregruppen i ordbogsprojektet ønsker at indlemme fagtermer i ordbogen. Rådet har tidligere talt om dette og er nysgerrige på at høre hvad status er i forhold til udarbejdelse af retningslinjerne.

Rådet drøftede behovet for tegn for fagtermer indenfor specifikke fagområder. I andre lande fx i Tyskland og England er der udviklet tegn indenfor STEM-fagene, men den fremgangsmåde har der ikke været tradition for i Danmark. Nogle tolkeudbydere etablerer interne tegnsamlinger for de uddannelser de dækker, da der mangler adgang til offentligt tilgængelige tegnlister. Det blev nævnt at det også er vigtigt hvordan sådanne tegnlister er bygget op.

Beslutning:

ADT arbejder videre med beskrivelse af retningslinjer som præsenteres senest på næstkommende rådsmøde 06.10.2025.

7. Beretning om ADT's virksomhed (Janne)

Sagsfremstilling: Afdelingen har siden sidste møde ansat en projektleder til ungeprojektet, samt deltaget i et nordisk sprogseminar om sprogteknologi i Helsinki den 01.04.2025. Janne vil på mødet orientere rådet om begge dele.

Bilag 4: ADT's aktiviteter i perioden 11. februar-6. maj 2025.

Indstilling: Hvis rådet har kommentarer, modtages de gerne.

Kommentarer:

Janne supplerede med at afdelingen er godt med i forhold til rammeaftalen og besvarelse af spørgsmål. Sprogense gik godt med flere besøgende og mange gode spørgsmål. Derudover blev det igangsatte tegnsprogsturné-projekt præsenteret i korte træk. Projektleder og sprogambassadører er ansat på timebasis i perioden 01.05.2025-01.11.2025 og vil i samarbejde udvikle konceptet og materialer til turnéen.

Janne fortalte kort om det nordisk samarbejde i Nordisk tegnsprogsnetværk. Netværket deltager ved Nordisk sprogsmøde i uge 21, og planlægger afholdelse af et seminar i oktober måned.

Elisabeth Engberg-Pedersens genskrivning af grammatik for dansk tegnsprog bliver løbende publiceret på afdelingens hjemmeside.

8. Ordbog over Dansk Tegnsprog (Tinne)

Sagsfremstilling: Tinne Lund orienterer om status for Ordbog over Dansk Tegnsprog.

Kommentarer:

Afbud fra Tinne, som ikke havde noget til punktet.

Mads fortalte som projektleder at der har været afholdt et styregruppemøde. Ordbogen er kun forankret ved DDL i to år, så det skal besluttet hvad der skal ske herefter. Det ser positivt ud frem til december.

Mads orienterede derudover rådet om at systemet bag ordbogen skal opgraderes og forbedres. Til efteråret planlægger ordbogen at ansætte 1-2 nye medarbejdere i redaktionsgruppen til at analysere, annotere mv. og projektet bliver derved lidt større end først planlagt.

9. DTS Modersmåls-pris (Janne)

Sagsfremstilling: ADT har modtaget en henvendelse om det kunne være en idé at indføre en Modersmåls-pris for dansk tegnsprog. Ifølge Modersmålsforeningen uddeles prisen Modersmål-Prisen ”hvert år som en påskønnelse af en over for brede kredse særlig fremragende anvendelse af et sprog efter selskabets ideal: klart, udtryksfuldt og varieret.” Ifølge vedtægterne for selskabet fremgår det tydeligt at det er det danske sprog.

Indstilling: Hvad mener rådet om forslaget?

Kommentarer:

Janne udfoldede forslaget og nævnte at der fx i Norge uddeles en tegnsprogspris. I Danmark findes også sprogsprisen i forbindelse med det danske sprog. DDL uddelte forhen årets Viggo-pris. Peter Bakker og Lars Barfoed modtog den for at kæmpe for dansk tegnsprog.

Drøftelse i rådet om hvilke kriterier der skal være for tildeling af prisen med afsæt i kriterierne for henholdsvis modersmålsprisen og sprogsprisen. Derudover blev drøftet hvor ofte den skal uddeles.

Beslutning:

Rådet vil frem til næste møde den 06.10.2025 beslutte hvilke kriterier der skal være for prisen, vælge den første prismodtager og hvad prisen skal være.

10. Resterende møder i 2025 (Mads)

Sagsfremstilling: 3. møde afholdes i Høje Taastrup den 06.10.2025 kl. 10-13. På mødet skal drøftes de sidste forberedelser til jubilæumsseminaret mandag den 03.11.2025.

Ønsker til dagsordenen?

Beslutning:

Rådet ønsker følgende punkter behandlet på mødet den 06.10.2025: De sidste forberedelser til jubilæumsseminaret, samt Modersmålsprisen – hvor kriterier, navn mv. skal besluttet.

11. Eventuelt

- Ved seminaret den 03.11.2025 kunne det være godt med plakater hvor ADT præsenterer hvad afdelingen har arbejdet med for at udbrede den viden til deltagerne.

Mads takkede for et godt møde og afsluttede det herefter.